

AZ ENSZ-KÖZGYŰLÉS 2026-OS NAGYHETE – NAGYHATALMI ALKUK ÉS KORLÁTAIK

Forrás: NYT

I. A HÁTTÉR – SZUVERENITÁS ÉS HÁBORÚK ÁRNYÉKÁBAN

A NAGYHÉT KERETEI

Az ENSZ Közgyűlés 81. ülészakájának nagyhete szeptember 22. és 28. között mintegy 130 állam- és kormányfő részvételével zajlott New Yorkban. A tanácskozás háttérét a hetedik hónapjába lépett amerikai–iráni háború, az ennek nyomán megugrott olaj- és dízelárak, valamint az ötödik évében járó orosz–ukrán háború adta. A világszervezet ismét inkább helyszínként, mint önálló szereplőként volt jelen: az érdemi diplomácia a kétoldalú találkozókra és a kulisszák mögött zajlott. Jól jelzi a helyzet rendkívüliségét, hogy Maszúd Pezeskján iráni elnök is felszólalt New Yorkban, miközben országa háborúban áll az Egyesült Államokkal.

Donald Trump nyitónapi [beszéde](#) a nemzeti szuverenitás elsőbbségét hangsúlyozta. Elutasította a mesterséges intelligencia globális szabályozására irányuló törekvéseket és a nemzetközi adókat, Iránnak pedig kettős üzenetet küldött – a megállapodás lehetőségét és a gyors katonai megsemmisítés alternatíváját. A beszédet követően Washington Dániával és Grönlanddal a sziget védelméről szóló megállapodást írt alá. A hét több fejleményét a novemberi félidős választások közelsége és a gázolajárak belpolitikai súlya is magyarázza.

II. TRUMP–ZELENSZKIJ: ENERGETIKAI FEGYVERNYUGVÁS FELTÉTELEKKEL

A TALÁLKOZÓ TARTALMA

Forrás: Brendan Smialowski/ AFP

Trump és Zelenszkij szeptember 22-én negyven percre tárgyalta. Az ukrán elnök beszámolója szerint Washington három azonnali [lépést](#) szorgalmaz: az energetikai infrastruktúra elleni csapások kölcsönös leállítását, a fekete-tengeri gabonafolyosó újraindítását, valamint egy amerikai–oros–ukrán háromoldalú találkozót, esetleg Abu-Dzabiban. Zelenszkij jelezte, hogy Kijev kész az energetikai tűzszünetre, de csak akkor, ha ugyanezt Moszkva is vállalja. Az orosz

finomítók elleni csapások egyoldalú leállítására nem hajlandó. Trump számára a kérdés nem csupán diplomáciai: az ukrán dróntámadásokat nyilvánosan is összekapcsolta a gázolaj világpiaci drágulásával.

NYOMÁSGYAKORLÁS ÉS MOSZKVAI ELUTASÍTÁS

A találkozót megelőzően Trump aláírta a Lindsey Graham szenátor nevéhez fűződő szankciós [törvényt](#), amely felhatalmazza őt arra, hogy akár 100 százalékos vámokat vessen ki az orosz olaj és gáz öt legjelentősebb vásárlójára. A külügyminisztérium pedig jóváhagyta 2,7 milliárd dollárnyi légvédelmi eszköz eladását Ukrajnának. Trump ugyanakkor nem részletezte, milyen feltételekkel lát lehetőséget az orosz–ukrán megállapodásra. A Patriot-rakéták gyártása ügyében Zelenszkij szeptember 25-én arról számolt be, hogy az amerikai elnök a találkozójukon ígéretet tett az ukrainai gyártáshoz szükséges engedélyek megadására. Az ukrán elnök közlését a Fehér Ház egyelőre nem erősítette meg.

A moszkvai reakció kijózanító volt: Dmitrij Peszkov a tűzszüneti felvetéseket pusztá szólamoknak [minősítette](#), mivel az átmeneti fegyvernagyvást Oroszország következetesen elutasítja, azokat az ukrán erők átcsoportosítására szolgáló haladéknak tekintve. Szergej Lavrov és Marco Rubio szeptember 23-i egyeztetése sem hozott konkrét eredményt. A folyamat ugyanakkor nem szakadt meg: Kirill Dmitrijev orosz különmegbízott New Yorkban Steve Witkoff-fal és Jared Kushnerrel tárgyalt, ukrán források szerint pedig a javaslatok egyes elemeit a következő hetekben dolgozzák ki, mielőtt azok ismét Moszkva elé kerülnek.

III. LAVROV–WADEPHUL: AZ ELSŐ KÉZFOGÁS 2022 ÓTA

HÚSZ PERC, ÉRDEMI KÖZELEDÉS NÉLKÜL

Forrás: Michael Kappeler/dpa/picture alliance

A hét legnagyobb szimbolikus jelentőségű eseménye a német és az orosz külügyminiszter szeptember 26-i, alig húszperces megbeszélése volt – az első kétoldalú találkozó a teljes körű orosz invázió kezdete óta. Marija Zaharova szerint a találkozót a német fél kérte. Johann Wadephul az eskaláció befejezését követelte Moszkvától, szóvá tette a lipcsei repülőteret érintő, Berlin által Oroszországnak tulajdonított dróntámadási kísérletet és a fekete-tengeri gabonaexportról szóló megállapodás előmozdítását sürgette. Lavrov ezzel szemben úgy [nyilatkozott](#), hogy semmi újat nem hallott, és a német miniszter akár telefonon is közölhette volna álláspontját. Közgyűlési beszédében pedig Németország katonai nagyhatalmi ambícióit bírálta. A légkört tovább rontotta, hogy Berlin a lipcsei incidens nyomán újabb szankciós csomagot jelentett be Moszkvával szemben.

A BERLINI GESZTUS JELENTŐSÉGE

Érdemi eredményről tehát nem beszélhetünk, a találkozó jelzésértéke azonban nem elhanyagolható. Wadephul a megbeszélés után hangsúlyozta a párbeszéd szükségességét, a kapcsolatok javítását azonban ahhoz kötötte, hogy Moszkva valódi készséget mutasson a háború lezárására. Aláhúzta, hogy az európaiak nem kívánják az Oroszországgal folytatott egyeztetést teljes egészében Washingtonra hagyni. Ez hallgatólagos beismerése annak, hogy a 2022 óta követett elszigetelési politika következtében Európa – és elsősorban Németország – a békefolyamat peremére szorult, miközben az érdemi tárgyalások kizárólag az amerikai–orosz

csatornán zajlanak. Mindez igazolja azt a magyar oldalról képviselt álláspontot, mely szerint a kommunikációs csatornák fenntartása nem engedmény, hanem a diplomácia alapfeltétele.

IV. TRUMP–HSZI: MENEDZSELT NAGYHATALMI RIVALIZÁLÁS

ÁLLAMI LÁTOGATÁS WASHINGTONBAN

Forrás: Reuters

Hszi Csin-ping ugyan távol maradt a Közgyűléstől, de a nagyhéttel párhuzamosan szeptember 23. és 25. között állami [látogatást](#) tett Washingtonban – több mint egy évtized után először. Trump szokatlan gesztussal személyesen fogadta vendégét a repülőtéren, az állami vacsorán pedig a vezető amerikai technológiai vállalatok első emberei is részt vettek – jelezve, hogy a gazdasági és technológiai kérdések a kapcsolat középpontjában állnak.

A két vezető mintegy háromórás tárgyalásának fő eredménye a tavaly Puszanban kötött kereskedelmi fegyverszünet meghosszabbítása volt, ám a várt hat hónap helyett csupán két hónappal, 2027. január 10-ig. A Fehér Ház szerint a felek mindkét irányban mintegy 30 milliárd dollár értékű, nemzetbiztonsági szempontból nem érzékeny termék – köztük mezőgazdasági áruk, háztartási cikkek és játékok – kedvezőbb vámkezelését készítik elő. Scott Bessent pénzügyminiszter [szerint](#) Kína teljesíti szójabab-vásárlási vállalását, a további 17 milliárd dolláros mezőgazdasági beszerzésekkel azonban elmarad, és amerikai tisztviselők szerint a ritkaföldfém-szállítások is alulmúlják a vállalatot.

TAJVAN ÉS A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA

A stratégiai kérdésekben nem történt áttörés. Hszi a kínai beszámoló szerint arra szólította fel Washington, hogy ellenezze Tajvan függetlenségét – ez szigorúbb lenne a hagyományos amerikai megfogalmazásnál –, az amerikai fél azonban nem jelezte álláspontja módosítását.

A mesterséges intelligencia területén a felek rendszeres kétoldalú egyeztetésről és az MI-hez kapcsolódó incidensek kezelését szolgáló kommunikációs csatorna létrehozásáról állapodtak meg.

A rövid vámtűzszünet-hosszabbítás ugyanakkor Washingtonnak [kedvezhet](#): fenntartja a nyomásgyakorlás lehetőségét a novemberi sencseni APEC-csúcs és a decemberi miami G20-találkozó előtt.

V. KÖVETKEZTETÉS

TRANZAKCIÓS DIPLOMÁCIA, SZERÉNY EREDMÉNYEK

A 2026-os nagyhét legfontosabb tanulsága, hogy a nemzetközi politika súlypontja a multilaterális fórumokról a nagyhatalmi alkuk felé tolódott. Az ENSZ keretet biztosított, de a döntések – vagy azok elmaradása – Washington, Moszkva és Peking kétoldalú viszonyaiban születtek. A Trump-adminisztráció következetesen érdekalapú, tranzakciós külpolitikát folytat: az ukrajnai energetikai tűzszünetet ugyanúgy a gazdasági és belpolitikai stabilitás szempontjából kezeli, mint a Kínával kötött kereskedelmi fegyverszünetet.

Az eredmények egyelőre szerények: az energetikai fegyvernyugvást Moszkva elutasította, a kínai megállapodás csupán időt nyert, a német–orosz párbeszéd pedig formális maradt. Európa számára mindez intő jel: amíg a kontinens nem rendelkezik önálló, realista stratégiával a háború lezárására, a róla szóló döntések nélküle születnek, a háború és a kereskedelmi konfliktusok gazdasági terheit viszont nagyrészt ő viseli. Magyarország és a közép-európai térség érdeke a mielőbbi tűzszünet, az energiaárak stabilizálása és a nagyhatalmi kereskedelmi konfliktusok eskalációjának elkerülése – ehhez pedig a párbeszéd csatornáinak nyitva tartása vezet, nem azok lezárása.